

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Doctoris Francisci Svarez Granatensis, De Societate Iesv,
Jn Celebri Conimbricensi Academia Theologicæ Facvltatis
Primarii Professoris. Varia Opuscula Theologica**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1618

Cap. III. Ex Scholasticorum Theologorum doctrina eadem veritas
comprobatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84352)

deret, etiam si de facto nunquam illa facturus sit: Et nunquam (quod advertendum est) negant, in Deo esse huiusmodi scientiam: quod si sentirent, proferre eo loco deberent, quia nullo facilius modo talis error refelleretur. Quin potius multi ex Sanctis supra citatis aperte concedunt hereticis habere Deum huiusmodi scientiam, negant tamen illam esse ratione diuinæ permissionis punitiois, vel electionis. Et hoc sensu negant aliquando huiusmodi scientiam vocandam esse præscientiam: quia præscientia videtur dicere habitudinem ad id, quod aliquando habiturum est esse; id autem quod per hanc scientiam cognoscitur non oportet, quod sit habiturum esse aliquando, & ideo quatenus per illam scitur, non dicitur ab his Sanctis præsciri, sed absolute sciri sicut res impossibiles. Et ideo etiam illud opus, quod per hanc scientiam scitur, ut si non potest esse ratio seu causa ex parte creaturæ ut punitur à Deo, vel præmio afficiatur. Et hoc modo procedit Augustinus de Bono persever. cap. 9. & 10. Genes. ad lit. ca. 16. & lib. 26. contra Faust. c. 4. Et in eodē sensu dicit dicto li. 1. de Orig. anim. c. 12. *Quomodo ergo punirentur peccata que nulla sunt? id est que nec vita ista nondum inchoata, commissa sunt, antecarnem, nec morte præueniente post carnem.* Idem est sensus eiusdē Augustini de Pred. Sancti. ut patet ex capit. 12. 13. & 14. ubi recte sic inferit: *Si homines punirentur propter peccata, que facturi essent, si viverent, quāvis ad ea de facto non sint facturi, sequi, nihil eis prodesse quod rapiantur, antequam mutetur intellectus eorum: quia sufficit: quod mutandi essent, si viverent.* In hoc ergo sensu negatur huiusmodi esse simpliciter futura: & in eodem negatur esse præscita: & similiter in eodem negatur accidere posse ut non fiat, quod præscitur esse futurum: vel quod ita præscitur ut sit ratio pœnæ vel præmii. Non nego tamen, quin aliquando Sancti, hanc scientiam conditionalem, præscientiam vocent minus stricta appellatione, quatenus illud, præ, solum dicit independentiam scientiæ ab existentia obiecti: & consequenter antecessionem ad omnem rei existentiam, siue de facto aliquando futura sit, siue non sit. Tamen ex diversis circumstantiis locorum erit facile intelligere, quo sensu Sancti loquantur.

CAPVT III.

Ex Scholasticorum Theologorum doctrina eadem veritas probatur.

I.
Ex Scholasticorum hac super te silentio ducitur argumentum.

Antiquiores Scholastici nihil fere de hac diuina scientia conditionatorum contingentium locuti sunt: & ideo multi putant, rem hanc esse nouam, & ab eorum doctrina alienam. Quod genus argumentandi licet quod solum sit ab auctoritate negativa (ut a iunt) infirmum videatur, non est tamen omnino contemnendum, quia non est verisimile. Theologos omnes prætermisisse rem adeo scitu dignam: & gravem, si veram esse credidissent. Et augetur difficultas, nam Theologi omnes diuinam scientiam sub scientia simplicis intelligentiæ & visionis comprehendunt, sed hæc non potest pertinere ad scientiam simplicis intelligentiæ quia non est simpliciter necessaria cum non sit de obiecto & veritate necessaria. Neque etiam est scientia visionis: quia non est de re aliquando futura: nec consequitur determinationem liberam diuinæ voluntatis, sed

antecedit: ergo signum est, Theologos huiusmodi scientiam non agnouisse, neque in Deo esse credidisse.

Conclusio.

Nihilominus existimo Scholasticos Doctores, ceterosque grauios Theologos à nobis potius stare. Et de antiquioribus sane opinor pro comperto habuisse, Deum hæc futura sub conditione certissime scire, eoque ideo de hac scientia sub his terminis & in particulari questionem non mouisse, quia idem de illa sentierunt, quod de aliis futuris, nam si diuersa de illis sentissent, significasset aliquando præteritum, quia sæpe incidunt in questiones quæ supponunt hanc scientiam, ut est de illa de permissione peccati, quod Deus scit futurum, & similes, quæ facillime expeditent, negando, hæc conditionales esse scibiles, quod tamen non faciunt.

Præterea Durand. & alii, qui dicunt, futura contingentia absoluta cognosci in comprehensione causarum cum omnibus circumstantiis, necessario debet ponere ralem cognitionem in causa, siue exitura sit siue non sit: & hæc est cognitio conditionalium. Similiter Alenus, Bonaventura, & alii qui nihil aliud requirunt, quæ ipsæ Ideas diuinas ad cognitionem futurorum, non possunt ab hac sententia dissecare: quia eadem ratione infinita representatio Idearum sufficit ad hæc conditionata representanda: & ita fauet Bon. in 1. dist. 40. art. 2. q. 1. Præterea Nominales qui affirmant, ex omnibus propositionibus de futuro vnam esse determinate veram & ad scientiam diuinam de huiusmodi veritate nihil amplius requirunt, quam in infinitam efficaciam diuini intellectus & luminis, necesse est, ut idem sentiant de his futuris conditionalibus, quod de absolutis, & hoc modo citari possunt pro hac sententia Greg. in 1. d. 38. q. 1. art. 2. Gabriel ibi. q. vnica. Adam in 3. d. 14. quest. 2. dub. 1. Marfil. 1. q. 40. art. 2. ad obiect. cont. 6. concl. Rursum etiam illi qui dicunt cum Scoto, futura cognosci in prædeterminatione diuinæ voluntatis, idem saluare contendunt de his futuris ut in progressu huius liberi videbimus: & ita ex hoc capite non potest contraria sententia Scoto attribui: sed incertum est ut minimū, quid de his diceret. Denique quomodo præscientia futurorum per præsentiam æternitatis non repugnet huic sententiæ, sed cum illa coagreat, ostendimus cap. 7. Vnde propter eam etiam causam non potest sententia hæc exlimari D. Thom. contraria, maxime cum loco supra citato illam ipse admittat. Citari etiam possunt pro hac sententia Albert. Magn. in Summ. tra. 16. q. 61. memb. 5. & 6. & q. 63. art. 2. Aeg. d. in 1. d. 49. q. 2. art. 2. alias q. 5. & Tho. de Argentib. art. 3. ad 6. cont. 1. conclus. Et ex recentioribus tenent hanc sententiam Driedo de concor. 1. part. capit. 4 ad 3. arg. Ruar. art. 7. V. Val. lib. 1. doctrin. ca. 13. Bellarm. & alii Moderni, qui de gratia & libro arbitrio scribunt contra hereticos huius temporis, hac scientia maxime vtuntur ad declarandam concordiam gratiæ efficacis cum libero arbitrio, modo supra explicato. Scripsero etiam in 1. part. D. Thom. frequentius sequitur hanc sententiam, & quidam contrariam, tur hanc sententiam, alii errorem fere appellant. De parum tutam, alii errorem fere appellant. Denique Doctores fere omnes Theologi huius temporis, quos ego in Italia, & Hispania consulaui, huic sententiæ adherent.

Solum propter difficultatem in principio tractatā, orta est inter modernos scriptores dissensio de me-

de modo loquendi potius, quam de re. Quidam enim quasi prædicta difficultate superati, hanc scientiam dicunt, nec visionis esse, nec simplicis intelligentiæ, sed mediam illam appellant. Quæ dicendi modum alii vehementer impugnant, quoniam Deus (inquiunt) non per scientiam mediam, sed per naturalem scientiam, qua se & omnia comprehendit, hæc futura cognoscit. Sed non satis percipio, quam vim habeat impugnatio hæc; nam si scientia naturalis vocetur ea, quam Deus ex se, suaque naturali perfectione habet, non est dubium, quin Deus hæc omnia sciat per naturalem sibi scientiam, quo nomine tam scientia visionis, quam scientia simplicis intelligentiæ, & scientia media (si est) comprehendit potest: nam Deus non habet scientiam aduentitiam & extraneam, sed quidquid scit, ex intrinseca & naturali perfectione & comprehensione scit. Si autem scientia naturalis vocetur, quæ omnino necessaria est, & nullo modo libera, etiam ex parte obiecti ad quod terminatur, sic non potest hæc scientia naturalis vocari, quia non est simpliciter necessaria secundum respectum ad tale vel tale obiectum, sed solum ex suppositione, quod illud sit futurum posita tali conditione. In quo conuenit hæc scientia cum scientia visionis; differt tamen ab illa, quia secundum se non terminatur ad aliquam existentiam futuram in aliqua differentia temporis, in quo conuenit cum scientia simplicis intelligentiæ; & hæc de causa scientia Dei, prout ad hæc obiecta terminatur, non ineptè vocata est scientia media, cum aliquid de utroque extremo participet. Solum ergo videtur noua hæc sententia quoad nomen, nam res ipsa satis antiqua est: hoc autem non est magnum inconueniens: sæpe enim inueniuntur noua nomina ad res melius explicandas.

V. Semper tamen manet integra difficultas tãta, quia, cum Theologi hoc mēbrum scientiæ mediæ in illa diuisione præmiserint, eã ignorantes se visi sunt. Quia propter ego existimo, Theologos hanc scientiam sub scientia visionis comprehendisse, quia, & est simpliciter libera ex parte obiecti, sicut illa; & eodem modo concipitur in Deo per modum simplicis intuitionis veritatis contingentis vt inferius declarabimus. Participat nihilominus (vt dixi) scientia hæc aliquas proprietates seu condiciones simplicis intelligentiæ, in quibus à scientia visionis strictè sumpta, quæ ad existentias rerum terminatur, distinguitur.

VI. Igitur vt intelligatur, quomodo, nõ obstante hac scientia conditionata partitio illa scientiæ in visionem & simplicem intelligentiam ad æquata esse possit, animaduertendum est, scientiam Dei posse considerari, vel vt antecedit omnem determinationem liberam voluntatis diuinæ; & vt sic vocari potest simplicis intelligentiæ, quia habetur vi solius intellectus independentè à voluntate, vel vt ratione est posterior, & subsequens determinationem liberam voluntatis diuinæ, & vt sic dicitur scientia visionis; quia per modum intuitionis terminatur ad existentias rerum, quæ pendunt ex diuina voluntate, & hoc modo diuisio est adæquata, nam datur per membra veluti contradictorie opposita. Quoniam vero, vt infra dicetur, ipsamet determinatio voluntatis diuinæ prius ratione considerari potest vt futura, quam vt actu posita in re, ideo etiam scientia considerari potest vt antecedens voluntatem liberam vtroque modo consideratam, & vt sic terminatur tantum ad obiecta omnino necessaria, qualia sunt Deus

Opusc. Suarez.

secundum actualem existentiam, & creaturæ præcisè vt possibiles; & hæc vocatur scientia simplicis intelligentiæ in omni rigore & appropriate; & consequenter omnis scientia, quæ subsequitur determinationem liberam, vel illam respicit vt obiectum, dicitur scientia visionis. Sed in hac latitudine potest subdividui duplex modus: nam diuina scientia rursus considerari potest vt præcedens determinationem liberam vt in re positam, subsequens vero illam vt futuram; & vt sic non solum ad necessaria terminatur, sed etiam ad libera, & futura contingentia, vel conditionata; vel prout futura ex vi talis voluntatis diuinæ & sub hac ratione talis scientia pertinet ad scientiam visionis, quamuis vt præcedit determinationem liberam diuinæ voluntatis vt in re positam, aliquid participet de simplicis intelligentiæ. Alio vero modo potest considerari Dei scientia, vt ratione posterior libera determinatione voluntatis eius iam posita in re, & hæc est pura & omnino rigorosa visionis scientia.

CAPVT IV.

Ex diuinæ providentiæ perfectione, & effectibus eius, necessitas huius scientiæ ostenditur.

Sper est vt sententiam hanc, quã (vt opinor) sufficienti auctoritate comprobauimus, rationibus etiam declaremus, ac persuadeamus: in hoc ergo capite ratione à posteriori seu ab effectibus nobis notioribus, vel reuelatis desumptam proponemus: in sequenti vero propriam rationem à priori qualis in hac materia esse potest asseremus.

Prima igitur ac præcipua ratio sit, quia huiusmodi scientia est vtilissima ad prudentiam, vt vel ex rebus humanis coniectare licet: nam, si ego cupio aliquid alteri persuadere, vt prudenter id faciam multum conferet prænosse, in quo tempore vel opportunitate soleat ille melius esse dispositus, & quibus rebus magis affici soleat, & sic de aliis circumstantiis: quod si omnino præcitem, quid esset facturus tali & tali modo exoratus, talis cognitio vtilissima esset ad statuendum quicquid agere oportet, & ad applicandum mediã accommodatã: sed oportet, vt ad omnem providentiæ modum Deus sit perfectissime dispositus, & vt sit potentissimus, & vt intelligatur habere in se quidquid ad perfectissimam prudentiam, & providentiam conducere potest: ergo hæc scientia est Deo maxime necessaria.

Accedit deinde, sine hac scientia intelligi non posse varios modos providentiæ diuinæ perfectissimæ ac sapientissimæ, quos in suarum creaturarum liberarum præcipue gubernatione, & in ordine ad supernaturalem finem observat. Primum hoc patet in præordinatione absoluta aliquorum hominum vel angelorum ad beatitudinem consequendam ante omnem scientiã absolutã futurorum operum: nam, quod in Deo sit huiusmodi præordinatio, in lib. 3. satis à nobis disputatum est. Quod vero sine hac scientia intelligi non possit, sic declaratur, quia nullus potest statuere prudenter de fine: nisi habeat præcognita mediã sibi possibilia ad consequendum finem quem intendit, & eo modo quo intendit. Quod recte declarant illa verba Christi

V 3

Luc.